Euroopan parlamentti
2019-2024

Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunta

2020/2017(INI)

21.4.2020

LAUSUNTOLUONNOS

naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnalta

kulttuuri- ja koulutusvaliokunnalle

tekoälyn käytöstä koulutuksessa, kulttuurissa ja audiovisuaalialalla
(2020/2017(INI))

Valmistelija: Maria da Graça Carvalho

PA_NonLeg

EHDOTUKSET

Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunta pyytää asiasta vastaavaa kulttuuri- ja koulutusvaliokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

A. toteaa, että sukupuolten tasa-arvo on yksi perussopimuksiin kirjatuista Euroopan unionin perusperiaatteista ja se olisi huomioitava kaikessa unionin toiminnassa, eritoten koulutuksessa, kulttuurissa ja audiovisuaalialalla;

B. ottaa huomioon, että sukupuolten eriarvoisuus ja syrjintä näkyvät myös tekoälyjärjestelmien suunnittelussa, käyttöönotossa ja käytössä; katsoo, että epätäydelliset tietoaineistot ja vinoutumavirheet voivat vääristää tekoälyjärjestelmän taustalla olevaa päättelyä ja vaarantaa sukupuolten tasa-arvon yhteiskunnassa;

C. ottaa huomioon, että sukupuolten eriarvoisuutta syntyy ja se toistuu tiedotusvälineiden ja tekoälyä hyödyntävien sovellusten levittämän kielen ja kuvien kautta; katsoo, että koulutus, kulttuuriohjelmat ja audiovisuaalinen sisältö ovat keskeinen väline sukupuolistereotypioiden torjumisessa;

D. toteaa, että naiset ovat huomattavan aliedustettuina tekoälyaloilla sekä luovan työn tekijöinä että kuluttajina; katsoo, että naisten taitojen, tietojen ja ammattitaidon täysi potentiaali digitaalialalla, tekoälyn alalla ja tieto- ja viestintätekniikan alalla (tieto, viestintä ja teknologia) voi osaltaan vauhdittaa Euroopan taloutta; toteaa, että maailmanlaajuisesti vain 22 prosenttia tekoälyn ammattilaisista on naisia; katsoo, että naisten puute tekoälyn kehittämisessä paitsi lisää ennakkoluulojen riskiä myös riistää EU:lta lahjakkuuksia, visioita ja resursseja ja on siten innovoinnin este;

1. katsoo, että tekoäly tarjoaa valtavia mahdollisuuksia edistää sukupuolten tasa-arvoa edellyttäen, että tietoiset ja tiedostamattomat ennakkoluulot poistetaan; korostaa, että tekoälyn on noudatettava naisten ja miesten välisen tasa-arvon ja syrjimättömyyden periaatteita ja arvoja; korostaa lisäksi riskiperusteisen lähestymistavan ja olemassa olevien ja uusien algoritmien jatkuvan seurannan merkitystä;

2. kehottaa toteuttamaan toimia, joilla pyritään lisäämään naisten osallistumista luonnontieteiden, teknologian, insinööritieteiden ja matematiikan (STEM-tieteet) sekä tekoälyn aloille, ja ottamaan käyttöön monitasoisen lähestymistavan sukupuolten välisen kuilun kaventamiseksi kaikilla koulutuksen ja työllisyyden tasoilla digitaalialalla;

3. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita ottamaan tekoälyn yhteydessä huomioon sukupuolinäkökulman kehittäessään toimintapolitiikkaa ja laatiessaan lainsäädäntöä sekä tarvittaessa mukauttamaan nykyistä lainsäädäntöä, myös EU:n ohjelmia;

4. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita suunnittelemaan poliittisia toimenpiteitä, joissa sukupuolinäkökulma otetaan täysimääräisesti huomioon, kuten tiedotuskampanjoita, koulutusta ja opetussuunnitelmia, joiden avulla olisi annettava kansalaisille tietoa algoritmien toiminnasta ja niiden vaikutuksesta kansalaisten jokapäiväiseen elämään;

5. korostaa, että on tärkeää kehittää ja ottaa käyttöön tekoälysovelluksia koulutus-, kulttuuri- ja audiovisuaalialoilla, jotta voidaan kerätä tarkempia ja sukupuolen mukaan eriteltyjä tietoja ja soveltaa tarvittaessa nykyaikaisia koneoppimistekniikoita sellaisten stereotyyppisten sukupuolittuneiden käytäntöjen korjaamiseksi, joilla voi olla kielteisiä vaikutuksia;

6. korostaa, että tarvitaan erilaisia kehittäjä- ja insinööriryhmiä, jotka työskentelevät koulutus-, kulttuuri- ja audiovisuaalialojen tärkeimpien toimijoiden rinnalla, jotta estetään sukupuoleen ja kulttuuriin liittyvien ennakkoluulojen tahaton sisällyttäminen tekoälyalgoritmeihin, -järjestelmiin ja -sovelluksiin.